

Communicatie- en sensibiliseringsinitiatieven 2020

Communicatie en sensibilisatie zijn 2 belangrijke pijlers in het beleid van IDM. Jaarlijks worden hiervoor dan ook verschillende initiatieven genomen gebaseerd op de principes van de ladder van Lansink. Ook op communicatievlak was 2020 een bijzonder jaar, met op zijn minst heel wat communicatie-uitdagingen. Het crisiscommunicatieplan werd de leidraad van 2020 die elke dag herschreven werd. Het thuisleven, het massaal de natuur intrekken en de operationele wijzigingen daagden ook onze communicatieaanpak uit.

Communicatie

IDeEMilieu

2020 was door corona in alle opzichten een vreemd jaar. Toen de corona-crisis in alle hevigheid losbarstte in maart was het niet opportuun, zo niet onmogelijk om een actueel magazine op te maken en uit te geven. Dat zorgt ervoor dat we in 2020 de editie van mei schrapten en er dus voor het eerst in de geschiedenis slechts twee edities van

IDeEMilieu verschenen: eentje in januari (nr. 61) en eentje in september (nr. 62).

IDeEMilieu is een afval- en milieumagazine waarin een aantal vaste rubrieken hun plek krijgen, maar waarin er ook plaats is voor interactie. Het magazine kreeg in 2012 een make-over, met kleurrijke lay-out. Nu, 8 jaar later, is deze opmaak stilaan gedateerd. We plannen begin 2021 dan ook een opfrissing van het magazine, met aandacht voor veel fotomateriaal, mensen op de voorgrond, diepgaande interviews en een aantal terugkerende rubrieken. Zo willen we de leesbaarheid nog vergroten en een zo breed mogelijk publiek aanspreken.

Het magazine is en blijft een belangrijk communicatiemiddel voor IDM. In het magazine wordt dieper ingegaan op onderwerpen die deel uitmaken van onze communicatie en sensibilisatie: nieuws uit de recyclageparken en de ophaaldienst, zwerfvuil, sluikstort, correct sorteren, tips om afval te voorkomen, kringlooptuinieren,... het komt in elke editie aan bod.

In IDeEMilieu 61 besteedden we uitgebreid aandacht aan het ontlenen van herbruikbare bekertjes voor duurzame evenementen, het camera-project met een verhoogde pakkans voor sluikstorters, de nieuwe glasbollen, de compostactie op de recyclageparken en een terugblik op de Week van de Afvalophaler.

De 62ste editie stond, hoe kan het ook anders, grotendeel in het teken van corona en de impact ervan op de werking van IDM, met aandacht voor de tomeloze inzet van ons personeel, de sluiting van onze recyclageparken, het invoeren van het afsprakensysteem bij de heropening, de impact van corona op de hoeveelheid afval en de gevolgen voor natuur en omgeving. Tot slot ook een aankondiging van de Week van de Handhaving en de Week van de Afvalophaler, intussen tradities in respectievelijk oktober en november en de opgeschoven compostactie op de recyclageparken.

Ophaalkalender

De ophaalkalender van 2020 werd vanaf half november opnieuw bedrukt door onze eigen ophaalploegen. Deze manier van bedelen is efficiënter en makkelijker bij te sturen dan een bedeling via bpost.

Zoals gewoonlijk werd de aanmaak verzorgd in samenwerking met Fost Plus. De ophaalkalender is een onmisbare communicatietool voor burgers. Ze kunnen er niet alleen precies op nagaan wanneer welke afvalsoort wordt opgehaald, maar vinden er ook nog eens de sorteerregels voor alle fracties op terug. Ook de openingsuren en info van onze recyclageparken en een aantal praktische nuttige tips krijgen hun plaats binnenin de kalender. Ook de stratenlijsten zijn intussen ingeburgerd. Nieuwe inwoners kunnen zo makkelijk terugvinden tot welke ophaalronde hun straat precies behoort.

In de ophaalkalender van 2020 hebben we extra gefocust op een wijziging in de ophaling van Papier en Karton. Omdat voortaan de firma Lammertyn papier ophaalt in IDM-gebied en deze andere routes hanteren dan voorganger Smetco werden de rondes voor P&K anders ingedeeld dan vroeger. In de stratenlijst van de kalenders werden de ophaalrondes voor P&K voortaan aangeduid met een letter i.p.v. een cijfer. Dat zorgde bij sommige inwoners voor verwarring en extra communicatie, in de kalender, via de infobladen en filmpjes op sociale media bleek nodig.

Ook de openingsuren en info van onze recyclageparken en een aantal praktische nuttige tips krijgen hun plaats binnenin de kalender. Ook de stratenlijsten zijn intussen ingeburgerd. Nieuwe inwoners kunnen zo makkelijk terugvinden tot welke ophaalronde hun straat precies behoort.

Gemeentelijke infobladen

Bij de meeste aangesloten gemeenten-vennoten verschijnt op geregelde basis een informatieblad ten behoeve van haar bevolking. Hierin worden ook soms thema's rond afval opgenomen. Om tot correcte informatie te komen, kan de gemeente beroep doen op de intercommunale om hiervoor artikels aan te leveren. Proactief worden er door IDM tevens op regelmatige basis artikels overgemaakt aan de diverse gemeenten om zo de specifieke communicatiekanalen te ondersteunen. In 2020 werd in de communicatie met de infobladen vooral gefocust op het communiceren rond corona en de gevolgen ervan: bv. het invoeren van het afsprakensysteem op de recyclageparken, de geannuleerde activiteiten en acties.

Directe communicatie met de burger

Dagelijks wordt de intercommunale geconfronteerd met vragen, opmerkingen en klachten. Deze worden op individuele basis behandeld. Vroeger kwamen vragen en klachten voornamelijk via mail bij IDM binnen. Omdat we steeds vaker onze sociale media-kanalen inzetten, merken we dat er ook langs deze weg steeds vaker vragen en (in mindere mate) klachten aan IDM gericht worden. We zetten de jongste jaren sterk in op Facebook, omdat we ervan overtuigd zijn dat Facebook, en sociale media in het algemeen, een belangrijke manier zijn om snel en efficiënt te communiceren (maar daarover verder meer). Het afgelopen corona-jaar is de snelle communicatie en de voordelen ervan via sociale media een must gebleken.

Ook via het E-loket worden door onze medewerkers vele praktische vragen beantwoord. Uit de contacten met de bevolking kan worden afgeleid wat leeft bij de burger. Deze opmerkingen, vragen, klachten en tips worden vervolgens gebruikt bij de implementatie van het beleid en worden via het milieumagazine, onze nieuwsbrief en sociale mediakanalen meegedeeld aan de gehele bevolking. Ook het gebruik van de groene lijn in het kader van het DIFTAR-systeem heeft hierin een belangrijke rol.

Corona belemmert de face-to-face-communicatie

Face-to-face communicatie is een intensieve manier om burgers te sensibiliseren, maar door de directe communicatielijn wel een manier om diepgaander burgers te informeren en te overtuigen. Jaarlijks staat IDM dan ook op enkele beurzen of markten. De kringloopkrachten (zie punt 10) werken veelal op deze manier, maar ook voor de andere afvalthema's gericht op sorteren en afvalpreventie kan dit zeer nuttig zijn. Door corona konden geplande activiteiten, zoals bv. het duurzaamheidsfeest in Moerbeke en het kringloopweekend in juni niet doorgaan.

Folders en flyers

Wanneer het nodig blijkt om burgers individueel in te lichten, maakt IDM ook gebruik van folders en flyers. Flyers kunnen gebust worden wanneer er afspraken moeten gemaakt worden met bewoners van bepaalde straten m.b.t. de ophaling, bv. indien er hinder is door werkzaamheden. Wanneer dit even efficiënt kan verlopen via de bestaande kanalen van het milieumagazine, de gemeentelijke info-bladen krijgen deze wel de voorkeur in verderzetting van de visie op afvalpreventie. Eind 2020 kreeg de Recycle-app! een update, waarmee we ook, op maat van bepaalde ophaalroutes burgers kunnen informeren via pop-up berichten in de app. Een aantal gemeenten maken ook gebruik van Hoplr, als communicatiekanaal naar wijken en stratenclusters binnen de gemeenten. IDM kan daar ook gebruik van maken.

Perscontacten

Om specifieke acties, gebeurtenissen of informatie bekend te maken, worden er vanuit de intercommunale regelmatig persartikels doorgestuurd. 2020 was in dat opzicht een bijzonder jaar waarin we vanaf begin maart moesten terugvallen op echte crisiscommunicatie, die wekenlang aanhield. Het was van groot belang om duidelijk en snel te communiceren o.a. over de dienstverlening van de ophalingen aan huis (die IDM de hele crisis lang kon laten doorgaan), de sluiting van de recyclageparken – de inzet van de parkwachters in de ophaaldienst - de opstart van het sectoraal overleg – de schenking van beschermingsmateriaal aan de zorgsector – de heropening van de recyclageparken op afspraak – de neveneffecten van corona – het wegvallen van talrijke activiteiten en acties – het opschorten van de Repair Cafés, enz. Allemaal zaken die we via persberichten en/of sociale media en nieuwsbrieven communiceerden.

We merken de laatste jaren dat alle regiojournalisten zich abonneren op onze maandelijkse nieuwsbrief, zodat deze in sommige gevallen de persberichten kan vervangen. Idem met berichten die opgepikt worden via onze sociale media-kanalen.

Digitale media

In 2003 ging de eerste website van IDM online. In 2010 werd deze vernieuwd, maar tien jaar later is deze site opnieuw helemaal verouderd. In volle corona-crisis wisten we de basis te leggen voor een nieuwe, responsive website, met heel wat nuttige en handige info, met een gebruiksvriendelijk E-loket. In september 2020 schakelden we een versnelling hoger en werden alle teksten herschreven,

pagina's opnieuw gebouwd, een sorteergids ontwikkeld en het E-loket opnieuw gebouwd, om net voor de feestdagen klaar te zijn. De lancering gebeurde in januari 2021 en zal uitgebreid toegelicht worden in het volgende jaarverslag.

Sinds 2011 gebruikt IDM ook sociale media om interactief te communiceren met haar doelgroepen: www.facebook.com/IdmNieuws en @info_idm op twitter. Al van in de beginjaren zijn we geabonneerd op Someflex, een sociaal mediaplatform, waar handige tips & tricks gedeeld worden, online cursussen gegeven worden, contentinspiratie aangeleverd wordt en waar we constant bijgeschoold worden over alles wat nieuw is in het sociale media-landschap.

In 2020 was een productief jaar op sociale media. Door de coronacrisis ontdekten veel inwoners facebook als een snel communicatiekanaal om meer te weten te komen over onze dienstverlening. De eerste drie maanden kregen we 300 nieuwe volgers, een stijging van 30 procent. Op jaarbasis kregen we meer dan 1.000 nieuwe volgers bij.



Wanneer berichten veelvuldig gedeeld worden door dit volgerspubliek bereikt IDM bij piekberichten makkelijk rond de 10.000 mensen. Een mooi resultaat én het bewijs dat de inspanningen de nodige vruchten afwerpen.

Ook Recycle! app blijkt voor vele burgers een handig digitaal middel om de aankomende ophalingen en mogelijke inhaalrondes niet uit het oog te verliezen. Maandelijks krijgen ook een kleine 4.000 abonnees een digitale nieuwsbrief in de mailbox.

Voor de communicatie met haar bestuurders en gemeenten gebruikt IDM sinds 2011 een uitgebreid extranet zodat iedereen heel snel alle documenten kan raadplegen en downloaden. Dit extranet zal bij de vernieuwing van de website ook helemaal gerestylet worden.

Affiche: print of paneel

Affichage is een sterk medium dat iedereen bereikt en dat perfect regionaal inzetbaar is. De boodschap die we hiermee uitzenden moet wel eenvoudig en kort zijn, daarnaast is het belangrijk dat ze in de gedachte van de bevolking blijft hangen, ze moet de mensen confronteren.

De affiches die uitgegeven worden door instanties als Vlaco, Fost Plus en Mooimakers worden door IDM verspreid en voor heel wat specifieke campagnes wordt vaak gebruik gemaakt van dit medium.

Een specifieke manier van affichering is het gebruik van panelen op de ophaalwagens. Een vorm van rijdende affichage die constant aanwezig is in het straatbeeld. Deze panelen worden verschillende keren per jaar gewisseld, volgens de lopende campagnes en specifieke boodschappen die we onder de aandacht willen brengen. In 2019 werden er panelen op de vrachtwagens gehangen voor o.a.:

- Propere Pioniers
- Hoffelijkheids campagne Week van de Afvalophaler
- Grofvuil ophaling aan huis
- Geen brol rond de bol

Sensibilisering

Communicatie met en voor de beheersorganismen

In opvolging van de beheersovereenkomst met Recupel, Bebat, Fost Plus, ... is de intercommunale verplicht om te communiceren over de desbetreffende fracties. Specifieke campagnes worden dan ook samen met de beheersorganismen uitgewerkt en georganiseerd.

In het voorjaar van 2020 hebben we, in samenwerking met Fost Plus, in IDeMilieu aandacht besteed aan het correct aanbieden van Papier en Karton, met focus op het vermijden van waaivuul. Daarnaast kondigden we ook de actie van Bebat aan, die in mei zou plaatsvinden, maar uiteindelijk geannuleerd werd door corona. Ook de aangekondigde compostactie op de recyclageparken, in samenwerking met Vlaco, werd geannuleerd door corona.

In het tweede en laatste magazine van 2020 focusten we, naast het corona-hoofdstuk, ook op het nieuwe digitale meldpunt van Mooimakers, waarbij inwoners nu makkelijk digitaal (en dus ook onderweg) sluikestorten kunnen ingeven (zie ook punt 7). IDM was pionier in dit project en organiseerde ook de persconferentie hiervoor in eigen huis, gekoppeld aan de aankondiging van de Week van de Handhaving. In dit nummer ook de aankondiging van de uitgestelde Vlaco-composactie (oktober) en de Week van de Afvalphaler in november.

Op een proper milieu santé!

Mensen moeten thuis hun afval sorteren en worden gesensibiliseerd om hun aankopen preventief te doen. Als zij gaan feesten, wordt hier echter veel minder rekening mee gehouden. Een tegenstrijdige boodschap dus. In 2001 werd er reeds gestart met het uitlenen van afvalkits en afvaleilanden met de bedoeling het afval gesorteerd in te zamelen op evenementen. In 2010 werd dit project echter volledig bijgestuurd en herwerkt om nog sterker te sturen op een preventief afvalgedrag en maximale sortering.

Door corona werden in 2020 amper evenementen georganiseerd. In 2020 werden er **48 afvalkits** (21 trio-punten en 27 monopunten) en **454 containers** geplaatst op **68 evenementen** in de IDM-regio. Ter vergelijking, in een normaal jaar worden er zo'n 700 afvalkits en meer dan 4.000 afvalcontainers geplaatst, op een 400-tal evenementen.

Amper herbruikbare bekertjes ontleend door corona

Begin 2020 ging de nieuwe wetgeving van kracht, waarbij organisatoren van evenementen geen wegwerpbekertjes meer mogen aanbieden. IDM kocht daarvoor in de loop van 2019, via een groepsaankoop, 21.000 nieuwe herbruikbare bekertjes aan. De helft van de bekertjes is voor IDM, de andere ging naar gemeenten en enkele verenigingen.

Naast de bekertjes kocht IDM ook een mobiele vaatwasmachine aan, die samen met de bekertjes kan ontleend worden. Op deze manier kan het wassen van de bekertjes op grote evenementen een pak sneller gaan.

IDM paste het ontleeningsreglement aan. Zo kunnen er voortaan meer bekertjes ontleend worden en moet een waarborg betaald worden bij verlies of bij het niet proper binnenbrengen van de bekertjes. Ook voor de vaatwasmachine wordt met een waarborg gewerkt.

Het stilvallen van de evenementen door corona had ook gevolgen voor de ontleening van de herbruikbare bekertjes en de vaatwas. Nog voor corona haar intrede deed, werden al 53 aanvragen geregistreerd

voor herbruikbare bekertjes, een spectaculaire toename in de ontleening van het aantal bekertjes, wat uiteraard te maken heeft met de verplichting van het gebruik van herbruikbare bekertjes, sinds 1 januari 2020. In totaal konden we in de pre-coronaperiode **21 keer bekertjes** ontleenen, goed voor iets meer dan **30.000 bekertjes** die werden uitgeleend, de rest werd geannuleerd. Op zo'n klein aantal evenementen zitten we hier al aan de helft van het aantal uitgeleende bekertjes in 2019, toen de verplichting nog niet gold.

De vaatwasmachine werd tevens 21 keer ontleend.

Tot slot werden er ook 5 vlaggen en spandoeken uitgeleend, met hierop de boodschap 'Op een proper milieu santé', en 1 spandoek 'Inzamelpunt'.

(Sensibilisatie)Borden in het straatbeeld

IDM heeft ook een uitgebreide stock van allerhande borden, die dagelijks en waar nodig op het terrein kunnen ingezet worden. Zo hebben we sensibilisatieborden rond sluikestorten, lenen we borden uit aan organisatoren van evenementen (bv. Fiets Proper) en maken we burgers attent op foutief gedrag door middel van borden. In de zomer van 2020 hebben we, in samenwerking met en voor de helft met subsidies van OVAM en Fost Plus meer dan 30 duo-vuilnisbakken geplaatst in Lokeren en Lochristi. Over twee jaar gespreid zullen in totaal zo'n 120 exemplaren uitgezet worden. Boven deze twee vuilnisbakken werd telkens gewerkt met sensibilisatieborden, die de aandacht moeten trekken van voorbijgangers, zodat het afval in de juiste vuilnisbak terecht komt.

Ook voor de peddelroute, een kayak-route doorheen het Waasland lieten we, in samenwerking met Sport Vlaanderen sensibilisatieborden ontwerpen om kayakers en recreanten van de omgeving langs het water te wijzen op het niet achterlaten van afval.



Repair Cafés

Voor 2020 stonden, naar jaarlijkse gewoonte opnieuw 8 Repair cafés, gepland. Repair Cafés zijn tijdelijke ateliers waar bezoekers hun fiets, elektrisch apparaat of andere defecte spullen repareren met hulp van deskundige vrijwilligers. Herstelmateriaal is aanwezig. Om alle Repair Cafés in goede banen te leiden, gaat IDM diverse partnerships aan (vooral voor de uitbating van het cateringgedeelte en de werving van vrijwilligers) o.a. met Femma, Oxfam, Transitiegroep Zele, de milieuraad van Zelzate, werkgroep FIT te Moerbeke.

Helaas besliste Corona er anders over en konden we slechts twee herstelmomenten laten doorgaan.

	Bezoekers	Spullen	waarvan Elektro	Hersteld (aantal)	Herstellers	Medewerkers
Repair Café Zelzate - 04/02/2020	40	40	22	23	8	2
Repair Café Lochristi - 02/03/2020	41	39	27	27	17	3
TOTAAL	81	79	49	50	25	5

Op de twee herstelmomenten kregen we uiteindelijk 81 bezoekers over de vloer. Deze brachten 79 kapotte spullen mee, waarvan iets meer dan de helft elektro bleek te zijn. Uiteindelijk kregen 50 van de 79 binnengebrachte spullen een tweede leven, dankzij de deskundigheid van onze vrijwilligers. Ook in 2020 werden de Repair Café's georganiseerd dankzij vrijwilligers. Voor deze twee organisaties konden we rekenen op 25 herstellende en 5 medewerkers. Per Repair Café is er één IDM-kracht aanwezig, quasi alle andere hulp is vrijwillig.

Sensibilisering op de recyclageparken

Infotour

De tijd dat mensen iets doen omdat het hen wordt gezegd ligt achter ons. Mensen willen weten waarom ze iets doen. Zo is het niet meer voldoende om enkel de sorteerregels kenbaar te maken, maar wil men ook weten waarom men sorteert en wat er uiteindelijk mee gebeurt.

In het milieumagazine wordt hier uiteraard aandacht aan besteed, maar een ideale plaats om deze communicatie verder te zetten is het recyclagepark. Hier kunnen de burgers gesensibiliseerd en gemotiveerd worden om correct te sorteren.

Mensen informatie bezorgen op het moment dat ze hun afval aanvoeren kan bijdragen tot het correct handelen, aangezien er op dat moment een antwoord wordt gegeven op het hoe en waarom. Daarom werden de recyclageparken van de IDM-gemeenten voorzien van een infotour bestaande uit infopanelen per afvalfractie. Op deze panelen leest men de sorteerregels (wat wel/wat niet), de recyclageweg en een interessante tip.

In 2015 werden alle bestaande (infotour)borden aangepast en vervangen, naar de huidige sorteerregels. Jaar na jaar wordt bekeken welke borden aan vervanging toe zijn en waar extra of nieuwe borden moeten geplaatst worden. Ook durven de sorteerregels of aanvaaringsregels al eens te veranderen.

Sinds 1 januari 2020 was het niet meer toegelaten om nog folies en PMD naar het recyclagepark te brengen (m.u.v. het recyclagepark in Zele). Burgers kunnen deze enkel nog aanbieden in de blauwe zak, voor de huis-aan-huisophaling. Dit werd ook zo gecommuniceerd met borden op het park.

Afvalstraat

Er is maar weinig afval dat geen plekje heeft in het recyclagepark. Zo zijn er in de loop der jaren heel wat nieuwe afvalstromen bijgekomen. Al gaat het bij deze fracties vaak niet over grote hoeveelheden, toch verdienen ze het om gerecycleerd te worden. Voor al deze kleine, afvalsoorten vindt men de 'afvalstraat' op het recyclagepark. Van kurk tot bloempot, van batterijen tot CD's ... men kan het er allemaal kwijt, bovendien ontdekt men ook hier wat er nadien mee gebeurt en krijgt men interessante tips. Parkwachters volgen op wanneer deze borden aan vervanging toe zijn

Corona-communicatie op de recyclageparken

In volle corona-crisis werd op 17 maart 2020 op Vlaams niveau besloten om de recyclageparken met onmiddellijke ingang te sluiten. De parkwachters werden ingezet bij de ophaaldienst. Zo werden de ophalingen aan huis gevrijwaard. Op 16 april besliste IDM de recyclageparken te heropenen, met een



online reservatiesysteem. De invoering van dit systeem vroeg een doorgedreven communicatie om alle inwoners zo goed als mogelijk te informeren over de nieuwe werkwijze en om hen door te verwijzen naar het online reservatiesysteem. Website, sociale media, nieuwsbrieven, persberichten, infobladen, ... alle middelen werden aangewend voor communicatie op grote schaal. Op alle recyclageparken werden ook spandoeken en (stoep)borden met affiches aangebracht om bezoekers te wijzen op de veiligheidsregels

rond corona en het feit dat zonder afspraak geen toegang mogelijk was. IDM huurde de eerste weken na de heropening wagens in met lichtkranten voor elk recyclagepark.

Speciale acties op het recyclagepark

Regelmatig worden er speciale inzamelacties georganiseerd op het recyclagepark.

In april 2020 stond de **Compostactie van Vlaco** opnieuw op het programma. Door corona en de sluiting van de recyclageparken kon de actie niet doorgaan en werd deze verschoven naar de maand oktober. Aangezien de recyclageparken sinds de heropening half april op afspraak werken, moest ook voor het aankopen van compost een afspraak gemaakt worden. Voor 3 EUR konden bezoekers van het recyclagepark een of meerder zakken compost aankopen én kregen ze daarbij een paar tuinhandschoenen cadeau. Met deze campagne willen we de verkoop en de voordelen van het gebruik van compost in de tuin extra in de kijker zetten. Tijdens deze actiemaand werden **31 paletten** met zakken compost verkocht.

Tijdens **de Week van de Afvalophaler** in november werden burgers via stoepborden en banners op het recyclagepark opgeroepen om parkwachters te bedanken voor hun werk.

Gratis naaldcontainers

Sinds 2012 kunnen diabetici en andere gebruikers van injectienaalden ook gratis een naaldcontainer van 1,5 liter bekomen in het recyclagepark. De gevulde naaldcontainers kunnen dan binnengebracht worden bij het KGA. De stocks worden op de recyclageparken regelmatig aangevuld.

Sensibilisering tegen ontwijkgedrag

IDM en haar gemeenten zorgen er samen voor dat de burgers een legale oplossing hebben voor hun afval. Toch blijft een minderheid op allerlei manieren de ingeburgerde inzamelingsystemen negeren en willen ze zo hun individuele verantwoordelijkheid ontwijken. Resultaat hiervan is sluijkstorten. Om deze problematiek aan te pakken organiseert IDM regelmatig sensibiliseringscampagnes en werd er een sluijkstortprocedure uitgewerkt voor de opruiming en sanctivering o.a. in samenwerking met de politie. IDM zorgt voor de logistieke organisatie en opruiming en ook voor de praktische ondersteuning hiervan, o.a. door het ontwerpen en bestellen van labelingsstickers. De stock van deze stickers wordt steeds gemonitord door IDM en op tijd terug aangevuld.

Burgers kunnen zelf hun steentje bijdragen en sluijkstorten melden via het gratis groen nummer. Eind 2010 kwam hierbij ook het meldpunt sluijkstorten dat in de website van IDM geïntegreerd werd.



Dit meldpunt werd in 2020 verder geoptimaliseerd tot een digitaal meldpunt met meer mogelijkheden. Het nieuwe meldpunt is gebruiksvriendelijker en melders kunnen voortaan ook makkelijk en zelfs onderweg een sluikestort melden via de smartphone. Vooral de backoffice die zorgt voor de interactie tussen de diverse diensten is een grote meerwaarde bij het vernieuwde meldpunt 'mijn mooie straat'.

Zo waren er in 2020, **2.002 meldingen van sluikestorten** waarvan er 274 gelabeld werden door politie, 793 door beëdigde ambtenaren en 935 meldingen die rechtstreeks binnenkwamen via burgers. In 54 gevallen werd er een identiteit gevonden. Het aantal meldingen door burgers is opnieuw fors gestegen (van 674 meldingen in 2019 naar 935 in 2020), wat bewijst dat inwoners zich steeds vaker storen aan sluikestort. Bovendien is de drempel voor het melden van een sluikestort nu nog lager door het digitale meldpunt sluikestort (zie boven). Daarnaast heeft IDM ook heel wat sluikestorters op heterdaad kunnen betrappen dankzij de inzet van mobiele camera's.

Mobiele camera's loont: steeds meer daders gevat én beboet

Eind 2019 kocht IDM vier onbemande, mobiele sluikestortcamera's aan. Deze werden vanaf januari 2020, afwisselend in 5 gemeenten ingezet (Lokeren beschikt over eigen mobiele camera's), voor een totaal van **1.113 opnamedagen**. Een succesvol project, want in totaal konden in 2020 **113 bestuurlijke verslagen** worden opgemaakt. Daarvan werd uiteindelijk **93 daders geïdentificeerd**, goed voor 82,3% van alle overtredingen. Reeds **84 sluikestorters** kregen al een boete, in totaal voor bijna **8.000 EUR aan GAS-boetes**.

Handhaving is het sluitstuk

IDM beschikt over 5 eigen GAS-vaststellers, met de bedoeling de handhaving samen met de gemeentelijke vaststellers en de politiediensten verder te faciliteren. Sinds het najaar van 2019 kunnen onze vaststellers nu ook effectief bestuurlijke verslagen opmaken, die dan nadien worden voorgelegd aan de sanctionerend ambtenaar. Deze kan op zijn of haar beurt boetes opleggen, die kunnen oplopen tot 350 EUR.

In dit kader deed IDM ook voor de **4de keer** op rij mee met de **'Handhavingsweek'** die op Vlaams niveau doorging. Gedurende een ganse week, begin oktober, werden er op verschillende plaatsen controles uitgevoerd, zowel anoniem als in uniform. Lichte overtreeders werden aangesproken en kregen alternatieven voorgesteld, zwaardere overtreeders beboet en wie het goed deed, kreeg al eens sneller een complimentje of een klein geschenkje. Daarnaast organiseerden we in samenwerking met politie en gemeenschapswachten ook een aantal sensibiliserende acties. We voerden o.a. controles uit op het verkeerd sorteren en/of verkeerd aanbieden van afval aan huis, we sensibiliseerden jongeren aan de schoolpoorten over zwerfvuil, ging een GAS-vaststeller mee bij het ledigen van de openbare vuilnisbakjes, focusten we extra op de positieve resultaten van het cameraproject en hielden we een extra oogje in het zeil voor peuken in het straatbeeld. Wie betrapt werd, op het weggooiën van een peuk, riskeerde een boete.

Zwerfvuil

Niet alleen de grote sluikestorten zorgen voor vervuiling. Ook het kleinere zwerfvuil is een doorn in het oog. Daarom organiseert IDM reeds verschillende jaren campagnes, meestal in samenwerking met 'Mooimakers', het Vlaamse **initiatief tegen zwerfvuil en sluikestort** van de OVAM, Fost Plus en de VVSG., gericht op 5 pijlers:

1. Omgeving
2. Sensibilisering
3. Participatie
4. Infrastructuur
5. Handhaving



De bedoeling van deze campagnes is om de problematiek onder de aandacht te brengen via enerzijds een startmoment in de 6 gemeenten-vennoten, onder de vorm van een gezamenlijke opruimactie en anderzijds door specifieke sensibiliseringsacties voor diverse doelgroepen met het oog op een mentaliteitswijziging op het vlak van zwerfvuilproductie. **Vooral in de eerste helft van 2020 merkten we een grote stijging op van het aantal Propere Pioniers.** Heel wat mensen gingen tijdens de lockdown op zoek naar een nieuwe tijdverdrijf. Tussen half maart en half juni sloten maar liefst 72 vrijwilligers zich aan als PP bij IDM. Een stijging van bijna 70% t.o.v. dezelfde periode in 2019.

Opruimacties: 'Een leefbare buurt begint bij jezelf!'

Door de strenge corona-regels was het verboden om in groep te verzamelen en werden mensen verplicht om individueel, of met de eigen bubbel, op zwerfvuiljacht te gaan, ook tijdens de Grote Lenteschoonmaak van Mooimakers, die traditioneel eind maart plaatsvindt. Grote gezamenlijke acties werden in maart 2020 dan ook niet georganiseerd.

Een aantal gemeenten (Moerbeke, Wachtebeke en Zelzate) verlegden hun gemeentelijk zwerfvuilacties naar een periode (september, oktober) waarin er versoepelingen waren en het wel toegestaan was om grotere acties te organiseren en te coördineren. Maar het zwerfvuil rapen, bleef een gebeuren in eigen bubbel.

Dit heeft uiteraard een impact op het ingezamelde zwerfvuil. In totaal werden er 41 opruimacties aangevraagd waarvan er slechts **19** konden georganiseerd worden door de gemeenten, scholen, verenigingen en bedrijven. **866 kinderen en volwassenen** namen deel aan deze acties verspreid over de 6 gemeenten. In totaal werden de volgende hoeveelheden afval ingezameld: Restafval 1.040 kg, Grof vuil 250 kg, PMD 235 kg, AEAA 150 kg. **Totaal 1.740 kg** (bijna 5.000 kg minder dan in 2019)

Propere Pioniers

In 2013 koos IDM ervoor om de pijler participatie verder uit te diepen. Daarom werd het project 'Propere Pioniers' ontwikkeld, waarbij mensen instaan voor hun eigen buurt en daarmee een duidelijk signaal geven. Ultieme doel is een sneeuwbal effect creëren, waarbij steeds meer bewoners zich engageren met een zwerfvuilarme gemeente als resultaat. Een partnership tussen overheid en burger. In 2013 zijn we gestart met 9 Propere Pioniers, dit aantal groeide de daarop volgende jaren gestaag aan. Zo naderden we eind 2015 stilaan de kaap van de 100 vrijwilligers. Eind 2019 komen we uit op 437 zwerfvuilvrijwilligers. In 2020 kwamen er 156 nieuwe vrijwilligers bij, waarvan 72 nieuwe leden zich registreerden tijdens de eerste lockdown, een toename van 70 procent t.o.v. 2019, wat het totaal voor **2020 op 597 Propere Pioniers** brengt.

Zij ruimden 13.923 kg Restafval, 4.355 kg PMD, 658 kg Grofvuil, 175 kg Glas en 45 kg autobanden op. Samen met andere fracties verzamelden zij in totaal **19.345 kg zwerfvuil**.



We merken in het soort zwerfvuil in 2020 vooral een grote stijging in het zwerfglas, wellicht te wijten aan het feit dat mensen naar buiten trokken om in bubbels samen te komen en drank te nuttigen, door het sluiten van de horeca. Daarnaast werd ook een nieuw

soort zwerfvuil geïntroduceerd: mondkmaskers. Het is moeilijk hiervan een stijging waar te nemen in de cijfers, gezien het lichte gewicht. Maar er kan geen twijfel over bestaan dat dit een nieuwe vorm is van vaak voorkomend zwerfvuil.

Tweejaarlijks organiseert IDM ook een bedankingsevent voor alle vrijwilligers. Op deze manier willen we eens even stilstaan bij het vele werk dat onze vrijwilligers verrichten en hoe belangrijk dit is voor onze werking. In 2019 kozen we voor een receptie met foodtruck. In 2020 bedankten we onze vrijwilligers met een postkaartje, met daaraan een zaadpotloodje om te planten.

Peukenproject IDM

Sigarettenpeuken zijn een ware pest in het landschap. Jaarlijks worden wereldwijd zo'n 3 biljoen peuken weggegooid. Het duurt tot 15 jaar vooraleer deze vergaan in de natuur, sommige stoffen uit de filter verdwijnen zelfs nooit helemaal. Peuken zijn dus een groot probleem en bewustwording is nodig. Daarom is IDM, in samenwerking met Mooimakers, met een peukenproject gestart.

IDM en Mooimakers werken daarvoor nauw samen met de horecazaken uit ons werkingsgebied. 266 horecazaken werden aangeschreven. **76** daarvan ondertekenden ons **peukencharter**.

Dit betekent dat zij sensibiliserende bierkaartjes gebruiken, zakasbakjes verkopen en wie wenst, kan een wand of staanbak aanvragen. 55 horecazaken gingen op dit aanbod in. Al enkele jaren verdeelt IDM zakasbakken tegen de symbolische prijs van 1 EUR. Dankzij deze asbakjes hebben rokers een betere oplossing voor de sigarettenpeuken, dan deze her en der op de grond te moeten gooien.

In 2020 werden door de peukenactie heel veel **zakasbakjes** verkocht in de horecazaken. Buiten de periode van de lockdown werden maar liefst **1.524 stuks** verkocht. Mocht de horeca niet voor een groot deel gesloten geweest zijn in 2020, lag deze verkoop wellicht nog een pak hoger.

Operatie Proper

Ook in 2020 was IDM weer actieve partner in het project Operatie Proper gecoördineerd door Mooimakers. Operatie Proper is een beloningssysteem voor scholen, groepen en verenigingen waarbij deze mensen een duwtje in de rug krijgen om zwerfvuil duurzaam aan te pakken. Dit door te helpen bij het opstellen van een actieplan, maar ook door ondersteuning te bieden, o.a. door opruimmateriaal en educatieve pakketten ter beschikking te stellen.

Door corona werd het in juni 2020 geen uitreiking met toeters en

bellen. **34 scholen en 9 verenigingen** namen deel (een aanzienlijke stijging t.o.v. het vorige schooljaar) en werden in totaal met **36.000 EUR beloofd**. IDM liet de cheques afgeven bij de scholen en kreeg een aantal leuke foto's in de plaats

Preventie van Groente-, Fruit- en Tuinafval

Kringloopkrachten zijn de schakel

In 2013 vormde Vlaco de compostmeesterwerkingen om in kringloopwerkingen. In 2020 promoot een team van 46 vrijwilligers de biologische kringloop met al zijn hoofd- en neventhema's, zoals thuiscomposteren, grasbeheer, snoeihoutverwerking, kippen, voedselverlies, ... Dit in de maanden maart tot oktober, tijdens tal van activiteiten in de gemeente. Hun vaste uitvalbasis hebben zij in het gemeentelijk recyclagepark waar een eigen demonstratieplaats is ingericht. Hier ziet men niet alleen de traditionele composteersystemen, maar worden er ook een aantal voorbeelden gegeven van creatieve manieren om tuinafval te hergebruiken in de eigen tuin (= kringlooptechnieken).

Ook op de gemeentelijke week- en jaarmarkt, bloemenmarkt, tuinbeurs, ... ontbreekt hun infostand meestal niet. Daarnaast zijn er verschillende kringloopkrachten, die geregeld naar scholen trekken of die op huisbezoek gaan bij mensen die problemen hebben met hun composteersysteem.

In het verleden werden de kringloopkrachten reeds logistiek ondersteund door IDM. Eind 2006 werd de basis gelegd om de kringloopkrachten daarnaast ook organisatorisch te ondersteunen vanuit de intercommunale. Normaal gezien organiseren we jaarlijks meer dan 40 activiteiten. In het afgelopen corona-jaar waren er dit, om begrijpelijke redenen, slechts 4. Voor de demonstraties in het recyclagepark is er steeds een basispakket aanwezig dat bestaat uit posters, brochures, meters, vergrootpotjes, vlaggen, ... Voor de andere activiteiten werkt IDM sinds 2009 zoveel mogelijk met haar compostmobiel. Deze infostand is makkelijk te transporteren en op te zetten en geeft de kringloopkrachten een professionele uitstraling en zorgt zo voor een aangename werkomgeving.

Enkele keren per jaar ontvangen de kringloopkrachten een digitale nieuwsbrief, waarin zij alle nieuwtjes over de kringloopwerking kunnen lezen. Kringloopkrachten zonder mailadres ontvangen een papieren versie.

Als vaste uitvalbasis voor de kringloopkrachten bezit IDM een eigen demonstratieplaats 'Campus Compos'. Hier ziet men niet alleen hoe men kan composteren in vaten en bakken, maar leert men ook creatief omgaan met snoeihout en ontdekt men de kracht van het compostgebruik.



In 2010 werd een kringlooptuin aangelegd. Deze tuin werd niet opgevat als een opsomming van kringlooptechnieken, maar werd zo ontworpen dat elke bezoeker kan waarnemen dat kringlooptechnieken toepasbaar zijn in elke soort tuin. Er is ook een bijen- en vlindertuin voorzien, inclusief een insectenhotel.

Scholen en verenigingen kunnen, na aanvraag, onder begeleiding van een kringloopkracht, een bezoek brengen aan Campus Compos en de kringlooptuin. Dit gebeurt meestal in combinatie met een bezoek aan de educatieve tentoonstelling. Uiteraard kan ook enkel een bezoek aan deze kringlooptuin gebracht worden, los van een bezoek aan de interactieve tentoonstelling.

Voor het onderhoud van deze demoplaats komt een werkgroep, bestaande uit een 5-tal kringloopkrachten, maandelijks samen.

Al meerdere jaren organiseert IDM naast compostmeesteropleidingen ook gratis korte kringloopcursussen 'composteren in de kringlooptuin'. In 2020 stond de compostcursus oorspronkelijk gepland voor april. Door corona werd deze verplaatst naar eind september, maar omdat we toen kort bij de start van de tweede corona-golf zaten, hebben we de cursus alsnog moeten annuleren.

Corona zorgde er het afgelopen jaar voor dat we op zoek moesten naar nieuwe manieren om mensen alsnog samen te brengen voor scholingen. Daarvoor organiseerden we eind 2020 een aantal digitale workshops:



- Op 14 oktober namen 54 inwoners deel aan de onlinecursus 'Kippen houden', die we samen met Vlaco organiseerden.
- Op 28 oktober werd de geplande info sessie in CC Lokeren 'Een groene gevel' in samenwerking met Vorming Plus en stad Lokeren geannuleerd door corona.
- Tot slot lieten we ook de infoavond 'Klimaatbewust tuinieren', in samenwerking met Vlaco en Velt online doorgaan. 31 deelnemers kregen concrete en praktische tips over hoe je je tuin weerbaarder kan maken tegen al het natuurgeweld.

De verkoop van compostvaten, in 1998 gestart, bleef ook doorgaan. IDM heeft deze compostvaten aangekocht met subsidies van de Vlaamse overheid. In 2009 kwam de verkoop van gesubsidieerde compostbakken erbij, waarvoor in 2015 een nieuw dossier tot uitvoering kwam. In 2019 werden er 131 compostvaten, 143 compostbakken, 114 aanbouwbakken en 48 daken verkocht.

Wie geen tuin heeft, kan sinds oktober 2000 een wormenbak aankopen bij IDM. Deze wormenbak wordt volledig opgestart en aan huis geleverd. De wormenbakken zijn natuurlijk bestemd voor een kleiner doelpubliek. Sinds 2000 werden er 271 wormenbakken verkocht, goed voor 4 wormenbakken in 2019.

Wie bovendien zijn tuin extra wil trakteren op een echte vitaminekuur, kan bij IDM of DDS-VERKO (in het geval van kleinere hoeveelheden) terecht voor de aanschaf van kwaliteitscompost.

In 2020 leverde IDM hiervoor 66,380 ton Vlaco-compost in bulk. Dit staat los van de compostactiemaand die doorging in oktober en waarover je eerder in dit verslag kon lezen.

Demotuin 't Kringhofke

In juni 2018 werd in Wachtebeke 't Kringhofke' officieel geopend, een inspirerende kringlooptuin volledig tot stand gebracht door kringloopkracht Gino David in samenwerking met de gemeente Wachtebeke,

IDM en basisschool Sint-Laurens. Een droom van Gino en wijlen vriend-kringloopkracht Luc De Mol die werkelijkheid werd.

Het werd een mooie en gezellige demotuin waarbij zowat alle onderdelen van het kringlooptuinieren aan bod komen: composteren en gebruik van compost, (lage) planten ter vervanging van gazon, vlechtwerken, snipperwanden, mulchen, kippen, ... Een tuin waar de kringloopkrachten jong en oud willen inspireren om de technieken ook thuis toe te passen. De tuin is gelegen op de terreinen van de Sint-Laurenschool, alvast een ideale locatie om van jongs af aan de microbe te pakken te krijgen.

De tuin wordt regelmatig opengesteld voor het brede publiek. Ook kunnen groepen en scholen er rondleidingen aanvragen via IDM. In 2020 konden er geen rondleidingen doorgaan door corona.

Kippenactie

Kippen zijn de ideale afvalverwerkers en worden door IDM elke twee jaar gepromoot met een kippenpromotiecampagne, in samenwerking met de lokale kippenhandelaars. Die engageerde zich om tijdens de campagneperiode bij de aankoop per kip een korting van 1 EUR aan de burgers toe te staan, waarbij IDM een halve euro terugbetaalde. Door een aanpassing van de wetgeving begin 2020 was het echter niet langer toegestaan om dieren te verhandelen, met korting. IDM moest de actie dan ook afblazen. We zoeken nu naar alternatieven om kippen in de toekomst toch nog te promoten.

Scholenproject 'Proper Nest'

IDM werkt al 17 jaar nauw samen met de scholen om het afval binnen de schoolmuren in te perken en jongeren bewust te maken van hun eigen impact hierop. In het schooljaar 2017-2018 deden we een grondige analyse van deze samenwerking en konden we vaststellen dat die ervoor zorgde dat heel wat scholen actief en duurzaam aan de slag zijn met hun afvalbeleid. Dagelijks worden door heel wat leerkrachten en leerlingen inspanningen geleverd hiervoor. De praktische en inhoudelijke ondersteuning van IDM bleek dus heel waardevol en zeker iets om verder te zetten.

Drie jaar geleden werd deze samenwerking in een nieuw én modern jasje gestoken. Het scholenproject werd gedigitaliseerd om het zo aangenamer te maken voor de scholen, maar vooral ook beter opvolgbaar voor zowel hen als ons. Zo kunnen scholen op het einde van het schooljaar de gewenste doelstellingen makkelijk behalen en is het voor IDM ook makkelijker om alle deelnemende scholen van nabij op te volgen en te stimuleren om het nog beter te doen.

Nieuwe online invulmodule

Het nieuwe project www.propernest.be werd gelanceerd bij de start van het schooljaar 2018-2019 via een klein appelboompje, met aan één van de takken een unieke code, per school. Deze code was de ingang naar een gepersonaliseerde webmodule per school.

Het scholencharter van voorheen wordt via Proper nest een digitaal engagement waarbij leerkrachten, net zoals vroeger, een aantal 'evidente' basisinspanningen aanvaarden. Dat gaat bijvoorbeeld om het hergebruiken van papier en kopies, verpakkingsafval vermijden door het gebruik van een brooddoos en koekjesdoos, het drinken van kraantjeswater op school, enz. Zo wordt de bodem van het nest gemaakt. Via een digitaal sjabloon reikt IDM daarbij een aantal gerichte actiepunten aan, waaruit kan gekozen worden. En uiteraard is er ook ruimte voor eigen acties, iets wat we vanuit onze intercommunale zeker willen stimuleren. Elke school kiest min. 5 actiepunten om een eigen 'Proper Nest' mee te bouwen, gedurende het schooljaar.

De behaalde actiepunten worden visueel voorgesteld op de website die voor iedereen zichtbaar is.

Zo kunnen scholen hun evolutie bekijken en worden ze ook getriggerd en geïnspireerd door acties die de andere scholen realiseren.

De scholen die tegen het einde van het schooljaar 2018-2019 de gekozen acties tot een goed einde brachten, kregen van ons al een ruime voldoende op het rapport. Dit werd ook zichtbaar gemaakt op school zelf via een nieuw schoolpoortbord dat jaar na jaar de evolutie van de bouw van het proper nest toont. In 2020 behaalden 9 scholen hun tweede laag ondanks corona. Maar geen enkele school werd in dat schooljaar beoordeeld en iedereen kreeg uitstel voor het behalen van de tweede laag. Pas in 2021 zullen de scholen hun tweede laag krijgen.

Scholen die in Proper nest nog een stap verder gaan, kunnen ook aansluiten bij Operatie Proper waarbij de focus ligt op een geïntensifieerde inspanning rond de zwerfvuilproblematiek (zie boven)

De tentoonstelling

De interactieve afvaltentoonstelling op de 5de verdieping van de oude verbrandingsoven blijft een belangrijk onderdeel in de sensibilisering van de jongeren. Door corona werden we vanaf half maart verplicht al onze schoolactiviteiten stop te zetten. De tentoonstelling werd in 2020 dus amper bezocht. Wel konden we tentoonstelling op verplaatsing in Zelzate, in de maand januari, wel nog laten doorgaan, net voor corona in volle hevigheid losbarstte. Dat zorgt ervoor dat we toch nog een vrij hoog bezoekersaantal halen.

	klassen / groepen	aantal lln
Januari ZELZATE	24	571
Februari	10	176
Maart	1	19
april	0	0
mei	0	0
juni	0	0
juli	0	0
augustus	0	0
september	1	27
oktober	2	36
november	1	15
december	0	0
Totaal	16	844



Laatste bezoek in januari voor de coronacrisis losbarstte

Reizende tentoonstelling

De scholen kunnen ook beroep doen op een deel van het materiaal van de tentoonstelling en ander materiaal, om dit op de school zelf op te zetten. In sommige gevallen wordt de tentoonstelling zelf ook uitgeleend op locatie. Dit vraagt echter heel wat organisatorische krachten en dit wordt slechts heel sporadisch toegestaan. Op verzoek van de school gaat IDM ook langs voor een demo met de DIFTAR-wagen, waarbij de ophaler zelf zijn beroep even toelicht aan de kinderen. Door de strenge corona-regels waren bezoeken aan de scholen lange tijd niet mogelijk. Voor de reizende tentoonstelling gingen de diensten van IDM, al dan niet met de DIFTAR-wagen, **7 keer** op pad.

Animatie op de school

In 2020 bood IDM, in samenwerking met de vzw FOST Plus en GoodPlanet Belgium vzw, opnieuw animaties rond de afvalproblematiek aan op school, via de pedagogisch onderbouwde vorming (LABO).

De **animatie LABO** is bedoeld voor kinderen uit de 2de en 3de graad van het lager onderwijs en heeft als doelstelling de kinderen op een bewuste en onbevooroordeelde wijze te doen omgaan met een maatschappelijk fenomeen waarmee ze dagelijks in contact komen: afval in al z'n vormen.

Dit programma werd uitgewerkt door een team van specialisten, zowel op milieu- als op pedagogisch vlak en past perfect in de eindtermen en ontwikkelingsdoelen zoals deze door de Vlaamse Gemeenschap worden gedefinieerd. In 2020 ging deze animatie door in 14 klassen (tussen september en december 2020)

Voor leerlingen van het 3de tot en met het 7de jaar secundair onderwijs zijn er **de educatieve workshops van 'Da's proper'**, eveneens in samenwerking met vzw FOST Plus en GoodPlanet Belgium vzw. De bedoeling is om deze leerlingen bewust te maken van het afvalprobleem en hen tegelijk ook oplossingen aan te bieden. Da's proper behandelt afval in een brede context en belicht uiteenlopende onderwerpen: sorteerrregels, recyclage, preventie, hergebruik, zwerfvuil, sociale economie, duurzame ontwikkeling en wetgeving. De scholen hebben keuze uit drie werkvormen: een quiz, een rollenspel en een debat. Deze workshop kon in 2020 niet geboekt worden. Deze animatie werd door 'Djapo' vernieuwd en zal volgend schooljaar getest worden.

Sinds 2013 voorziet GoodPlanet (FostPlus) ook een animatie over afval voor kleuters: **'Wat is er aan de hand in Viesvuilland?'** Een animatie op maat van de kleuterklassen en het 1° en 2° leerjaar basis-onderwijs. Tijdens de workshop maken kleuters en leerlingen kennis met de verschillende soorten afval en hoe ze gesorteerd moeten worden. Ze worden zich bewust van de problemen die te veel afval veroorzaken en zoeken samen naar oplossingen. In 2020 ontvingen 18 klassen deze animatie. (periode september - december 2020)

Uitleendienst

In totaal leende IDM 32 keer gratis didactisch materiaal en educatieve lessenspakketten uit aan scholen, gemeenten en verenigingen. Dit materiaal kan gratis ontleend worden door scholen die werken rond afval(preventie), milieu, zwerfvuil, ... Of die hun werking extra in de aandacht willen plaatsen tijdens opendeurdagen, thema-dagen, enz.

Nudging-Project met twee secundaire Lokerse Scholen

In het schooljaar 2020-2021 startte IDM, in samenwerking met Mooimakers, een nudging-project op. Het GO! Atheneum in Lokeren en VLOT! Campus Creo uit Lokeren werden, samen met 19 andere Vlaamse secundaire scholen geselecteerd voor dit project, waarbij scholieren (12 tot 18-jarigen) op een subtiele manier positieve keuzes krijgen voorgeschoteld, in dit geval om geen afval op de grond te gooien, maar wel in de (juiste) vuilnisbak. Die ingrepen kunnen gaan van het plaatsen van een vuilnisbak in de looplijn van jongeren, de vuilnisbakken een bepaalde herkenbare kleur geven, zitbanken op de speelplaats anders zetten tot het slim plaatsen van lockers. De acties zullen zich niet beperken tot binnen de schoolmuren, maar ook in de ruimere schoolomgeving zoals op de snoeproutes (de uitwegen die jongeren gebruiken) en de looplijnen rondom de school zullen nudging-technieken toegepast worden.

Bij de start van het project werden de probleemlocaties gedetecteerd. Doorheen het schooljaar worden metingen uitgevoerd. Tegen het einde van het schooljaar, juni 2021, worden alle ingrepen geëvalueerd.

Corona-crisiscommunicatie alom

Crisissituaties zoals deze van corona vragen een doorgedreven communicatiestrategie. Gemeenten en inwoners hebben recht op een snelle communicatie over het behoud of wijzigingen binnen de dienstverlening. Onze communicatiedienst maakte daarvoor vanaf half maart gebruik van verschillende kanalen. Communicatie via sociale media bleek de snelste weg, met dagelijkse updates over de dienstverlening. Er werden extra nieuwsbrieven en persberichten uitgestuurd. Facebookberichten werden snel en veel gedeeld, wat zorgde voor een hoog bereik. In de periode half maart – half juni merken we op dat ook heel wat mensen de weg vonden naar onze website. Bij de heropening van de recyclageparken en het invoeren van het online reservatiesysteem zien we zelfs een verdubbeling van het aantal bezoekers, tegenover dezelfde periode vorig jaar. Ook op onze Facebookpagina kregen we er een heel pak volgers bij.

Week van de Afvalophaler

De nationale campagne 'Week van de afvalophaler' is een begrip geworden. In samenwerking met VVSG en Interafval organiseerden we eind november 2020 al voor de 5de keer op rij de Week van de Afvalophaler en Recyclageparkwachter. Verschillende TV- en radiospotjes werden via diverse kanalen gedeeld om het correct aanbieden van het afval te stimuleren en aandacht te vragen voor hun job.

Net als vorig jaar werden inwoners opgeroepen een strik aan de bak, zak of voor het raam hangen. Met een extra focus tijdens de campagneweek op het correct sorteren en correct aanbieden van afval.



De actie is bij IDM elk jaar weer een succes, met vele complimenten en zelfs cadeautjes onderweg voor onze ophalers en parkwachters, al leek het enthousiasme om deel te nemen in 2020 iets getemperd. We zagen iets minder versierde containers buiten staan. Oorzaak ligt wellicht bij de corona-crisis, waarbij mensen al maandenlang werden opgeroepen om werknemers uit verschillende sectoren te bedanken (o.a. zorgsector en andere essentiële beroepen).

Nieuwe blauwe zak

Op 1 april lanceerde IDM en collega-intercommunale VERKO, als eerste in 15 Vlaamse gemeenten de nieuwe blauwe zak. Voortaan zijn alle plastic verpakkingen toegelaten in de PMD-zak. De 'P' staat dus niet langer voor alleen maar plastic flessen/flacons. Voortaan mogen ook potjes, schaalte, bakjes, zakjes en folies bij het PMD gesorteerd worden. De sorteerbodschap voor de burger wordt dus makkelijker. Door de nieuwe sorteerregels zullen inwoners tot 8 kg meer afval voor recyclage kunnen aanbieden. Goed voor de portemonnee en het milieu.

Opvallend voor 2020 is een aanzienlijke toename van de gewichten PMD. In volle corona-crisis consumeerden we met z'n allen meer thuis en aten we vaker afhaalmaaltijden, wat resulteerde in meer verpakkingsafval dat z'n weg vond naar de blauwe zak.

In de loop van 2020 kwamen ook de nieuwe blauwe zakken in de winkelrekken. Deze zijn dikker en steviger dan de vorige.



Asbestophaling aan huis

Sinds mei 2019 kunnen er bij IDM ook afspraken gemaakt worden voor een ophaling van asbest-golfplaten aan huis. Dit project kadert in het plan 'asbestafbouw' van OVAM om de komende 20 jaar zo weinig mogelijk asbest over te houden in Vlaanderen.

Burgers die thuis golfplaten hebben, die uit asbest bestaan, kunnen voor 30 EUR een asbestkit aankopen bij IDM. Deze bestaat uit 1 platenzak, met bijhorend beschermingsmateriaal.

In 2020 werden in totaal 346 asbestplatenzakken besteld.

Half maart 2020, in volle corona-crisis, schonk IDM 600 mondkmaskers & beschermingspakken van het project asbestophaling aan huis weg aan de zorgsector.

IDM organiseert workshops voor inwoners en stakeholders, al dan niet online

In een normaal jaar organiseert IDM verschillende workshops, over uiteenlopende onderwerpen. Aan het begin van het jaar stonden er een aantal geprogrammeerd, maar zoals bij vele andere zaken strooiden corona ook hier weer roet in het eten.

De workshops die toch konden doorgaan, vonden plaats in een corona-luwe periode, met versoepelingen.

- Op 15 september organiseerden we een vorming voor het Lokerse Ecoteam over het correct sorteren van zwerfvuil.
- In het begin van het jaar planden we twee sorteerworkshops in Zelzate. Slechts eentje daarvan kon doorgaan, op 14 oktober, met 27 deelnemers.

- Op 18 november organiseerden we een vorming 'Gebruik ondergrondse containers' aan het Hoogbouwplein in Zelzate, in samenwerking met sociale huisvestingsmaatschappij CVBA Wonen. Onze afvalsteward antwoordde op alle praktische vragen en sorteervragen van bewoners van deze site.

Doorgedreven GFT-controles door afvalsteward

Omdat we opmerkten dat heel wat inwoners niet op een correcte manier sorteren in de groene container zijn we in 2020 gestart met doorgedreven controles op de inhoud van GFT-containers die aangeboden worden bij de huis-aan-huisophaling. Onze afvalsteward, die tevens GAS-vaststeller is ging in 2020 17 keer op controleronde. Ze was daarbij 8 keer aan de slag in Lokeren, 6 keer in Zele en 3 keer in Zelzate. Stelselmatig worden alle gemeentes afgewerkt.

De afvalsteward controleert de containers een half uur voor de ophaalwagen passeert. Burgers wiens container geweigerd wordt, krijgen een label aan de container waarop te lezen staat, wat er fout werd gesorteerd. Zo krijgen ze de kans het foutieve afval uit de container te halen en deze volgende keer correct opnieuw aan te bieden. Burgers die foutief aanbieden, krijgen ook een brief in de bus, met info over mogelijke boetes bij herhaaldelijke inbreuken. Wie het goed doet, krijgt een complimentje.

Zo werden in 2020 in totaal 315 GFT-containers afgekeurd. 17 van deze containers werden bij een tweede controle als goed gesorteerd beschouwd. Er werden 39 bestuurlijke verslagen opgesteld voor herhaaldelijke inbreuken. Met 42 inwoners had onze afvalsteward persoonlijk contact, 11 personen namen telefonisch contact op na weigering. Er werden tot slot ook 822 complimentjes uitgedeeld.

Sorteeranalyse

In het najaar van 2020 voerde IDM in de 6 gemeenten, geheel anoniem een sorteeranalyse uit. Per gemeente werd een 100-tal grijze containers apart opgehaald. Het afval uit deze containers werd door een gespecialiseerde firma zorgvuldig uitgesorteerd, tot een staal van 100 kg, verdeeld over 26 fracties.

Zo'n sorteeranalyse geeft een goed inzicht in de samenstelling van het restafval van de gemiddelde IDM-inwoner. Op basis van de resultaten, die beschikbaar zijn begin 2020, kunnen we in de loop van 2021 het beleid bijsturen en actie ondernemen, aan de hand van sorteercampagnes.

Het was belangrijk om burgers voldoende te informeren over deze actie. Het zou immers kunnen dat sommige grijze containers op een ander tijdstip werden opgehaald dan andere. In de communicatie werd ook de anonimiteit van de analyse meermaals benadrukt.

Brochure anderstaligen

In 2020 werd, in samenwerking met Fost Plus, de herwerking van de brochures voor anderstaligen in gang gezet. Die drong zich op, na de wijziging in de sorteerregels van een aantal fracties, vooral na de invoering van de nieuwe blauwe zak was de brochure niet meer up-to-date. De brochure zal in de loop van 2021 uitgegeven worden, in 9 verschillende talen: Nederlands – Frans – Engels – Pools – Russisch – Turks – Arabisch – Roemeens – Bulgaars.

